

NOTĂ de FUNDAMENTARE
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(revizuirea cadrului normativ privind pregătirea rezervei Forțelor Armate și a
cetățenilor pentru apărarea Patriei)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege de modificare a unor acte normative (revizuirea cadrului normativ privind pregătirea rezervei Forțelor Armate și a cetățenilor pentru apărarea Patriei) a fost elaborat de Ministerul Apărării prin prisma prevederilor art. 23 alin. (1) și (2) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Prin proiectul în cauză se operează amendamente în Legea nr.1244/2002 *cu privire la rezerva Forțelor Armate*, Legea nr.1245/2002 *cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei*, Legea nr.1477/2002 *cu privire la răspunderea materială a militarilor* și Legea nr.162/2005 *cu privire la statutul militarilor*.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

2.1 Proiectul de lege are ca scop revizuirea cadrului normativ privind pregătirea rezervei Forțelor Armate și a cetățenilor pentru apărarea Patriei, în speță Legea nr.1244/2002 *cu privire la rezerva Forțelor Armate*, Legea nr.1245/2002 *cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei*, Legea nr.1477/2002 *cu privire la răspunderea materială a militarilor* și Legea nr.162/2005 *cu privire la statutul militarilor*, în vederea consolidării capacității de apărare a statului și adaptării cadrului normativ la realitățile actuale de securitate, sub aspectul îmbunătățirii acestuia la capitolul pregătirea rezervei și a cetățenilor pentru apărarea Patriei.

2.2. *Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative*

În prezent, Republica Moldova se află într-o zonă de interes geopolitic major, la frontiera dintre spațiul Uniunii Europene și spațiul ex-sovietic, caracterizată de tensiuni regionale și conflicte latente care generează riscuri permanente la adresa securității naționale. Apropierea de un conflict militar de intensitate ridicată, determinat de agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei începând cu anul 2022, precum și existența unei regiuni de pe teritoriul Republicii Moldova aflate în afara controlului efectiv al autorităților constituționale, unde sunt dislocate forțe militare străine, amplifică vulnerabilitățile de securitate ale statului.

În acest context, orice escaladare sau extindere a conflictului ar putea avea impact direct asupra Republicii Moldova. Evenimentele din 24 februarie 2022, au determinat o reevaluare profundă a rolului Forțelor Armate, precum și a necesității menținerii și dezvoltării capacităților de apărare la un nivel corespunzător riscurilor regionale. Aceste evoluții au readus în prim-plan importanța Armatei Naționale ca element fundamental al securității statului și al prevenirii unor scenarii de securitate similare celor din statul vecin.

Războiul declanșat de Federația Rusă împotriva Ucrainei a avut consecințe semnificative asupra întregii regiuni est-europene, inclusiv asupra Republicii Moldova. Pe lângă criza umanitară generată, acesta a evidențiat necesitatea consolidării capacităților de apărare ale statelor situate în proximitatea zonelor de conflict, inclusiv în condițiile neutralității constituționale a Republicii Moldova. În acest context, mai multe state europene și-au reconfigurat politicile de apărare, fie prin reintroducerea serviciului militar obligatoriu (de exemplu, Lituania și Letonia), fie prin extinderea formelor alternative de serviciu militar sau instruire voluntară, precum în România, Franța, Germania sau Suedia. Aceste evoluții au avut ca obiectiv principal compensarea diminuării rezervei de mobilizare și consolidarea capacității de reacție rapidă în situații de criză. În paralel, statele respective au dezvoltat modele de integrare a rezerviștilor în arhitectura de apărare, bazate pe instruire periodică și adaptare la noile tipuri de conflicte, oferind astfel un răspuns flexibil și eficient din punct de vedere al resurselor.

În acest sens, experiența internațională privind utilizarea rezerviștilor în sistemele de apărare moderne este relevantă pentru Republica Moldova, în contextul necesității consolidării capacităților naționale de apărare.

Republica Moldova, în calitate de stat cu resurse militare limitate și fără industrie militară proprie, poate compensa aceste constrângeri prin dezvoltarea unei rezerve instruite și capabile de mobilizare rapidă. Rezerviștii reprezintă un element esențial al capacității de reziliență a statului, contribuind la răspunsul eficient atât la amenințări militare, cât și non-militare.

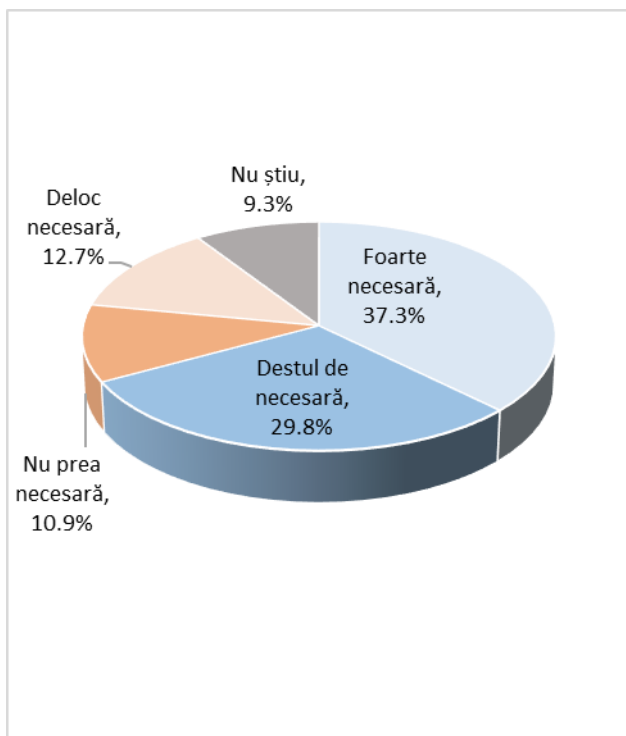
Formarea rezervei Forțelor Armate constituie o componentă esențială a sistemului național de apărare, permițând statului să mențină o capacitate defensivă adecvată fără necesitatea unei armate permanente de mari dimensiuni. Existența unei rezerve bine instruite reduce semnificativ costurile de întreținere ale forțelor active, fără a afecta securitatea națională.

În acest context, proiectul urmărește crearea unei rezerve capabile să fie mobilizată rapid și eficient în situații de criză, de natură militară sau non-militară.

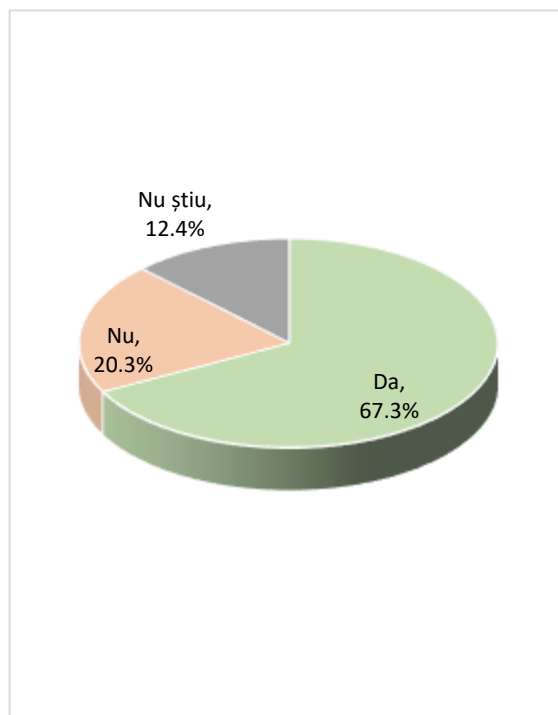
Suplimentar, e de menționat că în perioadele iulie 2024, februarie–martie 2025 și, respectiv, aprilie 2026, au fost organizate sondaje sociologice pentru Ministerul Apărării cu suportul partenerilor externi (IFESO). Scopul acestor sondaje a fost monitorizarea percepțiilor publice privind securitatea națională, instituțiile de apărare și serviciul militar. Eșantioanele celor trei studii sunt stratificate, probabilistice, reprezentative pentru populația adultă (18+) a Republicii Moldova prezentă în țară în perioadele de colectare a datelor, cu o marjă de eroare de $\pm 3\%$. Criteriile de stratificare includ: 13 regiuni geografice, mediu rezidențial (urban/rural), mărimea localităților urbane și populația localităților rurale. Selecția respondenților s-a realizat prin procedee probabilistice – pas statistic. Astfel, cu referire la rezerva Forțelor Armate, în speță formarea unei rezerve militare funcționale ca obiectiv prioritar, opinia publică a fost precum urmează: 67,1% răspund pozitiv (foarte necesară: 37,3%, destul de necesară: 29,8%), față de 23,6% negativ. Necesitatea este simțită ceva mai intens de femei (69,8%) decât de bărbați (63,9%), și de vorbitorii de română (72,8%) față de vorbitorii de rusă (51,6%).

Necesitatea unei rezerve militare funcționale pentru menținerea apărării și securității Republicii Moldova

Rezerva este necesară?

Rezerva trebuie să fie un obiectiv prioritar al serviciului militar

O parte din date au fost colectate pe subgrupul de respondenți cu vârsta 18–40 ani care reprezintă populația cu cel mai ridicat potențial de recrutare ca rezerviști.

La nivel agregat, 70,5% dintre respondenți consideră că statutul de rezervist ar trebui să existe în Republica Moldova. Susținerea pentru sistemul de rezervă este majoritară și transversală, sugerând un consens social larg privind necesitatea instituțională a rezerviștilor. Susținerea este mai ridicată în rândul bărbaților (74,2%) față de femei (67,3%). La întrebarea dacă amenințările cibernetice și hibride actuale reprezintă o motivație pentru a deveni rezervist, 57,9% au răspuns afirmativ. Rezultatul indică că amenințările non-convenționale sunt percepute de majoritatea respondenților 1) ca fiind reale și 2) relevante pentru angajamentul civic în sistemul de rezervă.

În contextul degradării continue a mediului regional de securitate, al riscurilor generate de conflictul militar din Ucraina, al persistenței amenințărilor hibride și al vulnerabilităților existente în proximitatea frontierelor Republicii Moldova, consolidarea rezervei Forțelor Armate nu mai reprezintă doar o opțiune de politică publică, ci o necesitate strategică pentru asigurarea capacității de apărare și a rezilienței statului.

Experiența internațională demonstrează că statele moderne își fundamentează securitatea nu exclusiv pe efective active, ci pe existența unei rezerve instruite, disciplinate și rapid mobilizabile, capabile să completeze eficient structurile permanente în situații de criză sau război. În același timp, sprijinul majoritar exprimat de populație pentru dezvoltarea unei rezerve militare funcționale (în speță, prin contract) confirmă existența unui consens social privind necesitatea consolidării sistemului național de apărare. Prin urmare, instituirea rezervei prin contract și dezvoltarea unui mecanism

modern de pregătire a rezerviștilor reprezintă o măsură indispensabilă pentru protejarea suveranității, independenței și securității Republicii Moldova, precum și pentru creșterea capacității statului de a răspunde eficient amenințărilor contemporane.

3. Obiective urmărite și soluții propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Ca **obiective** ale revizuirii cadrului normativ privind pregătirea rezervei, menționăm următoarele:

I - crearea unui corp de rezerviști bine pregătiți. Rezerviștii au fost și sunt cei care completează, la necesitate armata activă, pentru îndeplinirea misiunilor stabilite Forțelor Armate de lege;

II - menținerea nivelului înalt al pregătirii rezervei. Pregătirea continuă a rezerviștilor asigură pregătirea lor pentru răspunsul prompt, în caz de necesitate. Aceștia trebuie să fie gata nu doar pentru conflicte militare convenționale, dar să facă față și altor amenințări, cum sunt situațiile excepționale cu caracter natural, tehnogen sau biologic-social, pericolele pentru securitatea națională sau ordinea constituțională).

În contextul actual de securitate, formarea unei rezerve pregătite devine o prioritate strategică pentru Republica Moldova. Acest lucru este necesar pentru a face față provocărilor geopolitice din regiune și pentru a ne asigura o capacitate de apărare pe termen lung, flexibilă și sustenabilă. Totodată, resursa umană a statului, bine pregătită, nu doar că extinde capacitatea militară, în caz de conflict armat, dar contribuie și la intervenții rapide pe timp de pace, în cazul fenomenelor cu care se confruntă sau s-ar putea confrunta în viitor Republica Moldova (situații excepționale cu caracter natural (inundații, alunecări de teren, furtuni puternice, canicule și secete), tehnogen sau biologic-social (pandemii), crize umanitare, pericole la securitatea statului și ordinii constituționale (fenomenele de separatism, protestele violente de amploare, acțiunile destabilizatoare din partea unor forțe externe (state), acte teroriste sau atacuri cibernetice)). În cazul crizelor, rezerviștii pot fi mobilizați rapid pentru a susține Armata Națională și structurile statului, asigurând o reacție adecvată, eficientă și coordonată la amenințările respective.

Practicile de renunțare la serviciul militar obligatoriu, dar și războiul din Ucraina, au oferit lecții importante pentru Republica Moldova, care trebuie să evite această „capcană”, prin consolidarea rezervei sale, învățând din experiența altor state, pentru a evita confruntarea cu o criză în apărarea statului sau în gestionarea crizelor, care sunt tot mai numeroase, diverse și de amploare. Republica Moldova trebuie să adopte o abordare nouă în formarea rezervei, oferindu-le cetățenilor dreptul, dar și posibilitatea exercitării obligațiunii de a participa activ la apărare. Republica Moldova trebuie să asigure pregătirea continuă a rezerviștilor, oferindu-le periodic oportunități de antrenare și actualizări privind noile tactici și tehnologii de apărare, dar și exersarea deprinderilor însușite anterior, pentru aplicarea lor oportună. Crearea unui corp de rezerviști pregătit reprezintă și o soluție economică pentru asigurarea unei forțe militare necesare, fără a se efectua cheltuieli continue de întreținere, precum pentru militarii în serviciul militar activ. Investind în pregătirea rezerviștilor, Republica Moldova se asigură că poate adopta rapid strategia de apărare sau intervenție în stare de urgență, în funcție de evoluția

amenințărilor, fără a necesita resurse financiare suplimentare masive în acea perioadă, resurse ce pot fi direcționate spre alte necesități stringente.

Un alt obiectiv urmărit prin proiectul de lege prin prisma revizuirii aspectelor ce țin de pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, îl constituie introducerea unei noi forme de serviciu militar – „pregătirea militară inițială”, având drept scop asigurarea unui nivel minim de instruire militară pentru fiecare cetățean al Republicii Moldova.

În prezent, în cadrul Armatei Naționale se desfășoară un amplu proces de modernizare a capacităților de apărare și de transformare instituțională, orientat spre consolidarea unei structuri capabile să răspundă eficient provocărilor actuale și să-și îndeplinească la un nivel înalt misiunile constituționale.

În acest context, articolul 57 din Constituția Republicii Moldova prevede că „Apărarea Patriei este un drept și o datorie sfântă a fiecărui cetățean”. Pentru realizarea acestui deziderat, este necesară atât existența mijloacelor materiale adecvate, cât și a resursei umane instruite corespunzător.

Prin urmare, proiectul de lege urmărește creșterea numărului persoanelor cu pregătire militară, în completarea sistemului mixt de încadrare a Armatei Naționale, care la moment, este bazat pe militari angajați prin contract și militari în termen. În acest sens, Ministerul Apărării își propune ca obiectiv ca toți bărbații cu vârsta cuprinsă între 18 și 55 de ani să beneficieze de o pregătire militară obligatorie, finanțată integral din bugetul de stat. Stabilirea plafonului maxim de vârstă de 55 de ani pentru atragerea cetățenilor la pregătirea militară inițială este determinată de necesitatea corelării acestei forme de pregătire militară cu cadrul normativ existent în domeniul apărării naționale, în special cu prevederile art. 22 din Legea nr. 1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, care stabilesc vârsta-limită de aflare în serviciul militar pentru anumite categorii de militari până la 55 de ani. La moment, pentru ofițerii cu grade inferioare și superioare este anume această vârstă-limită. Totodată, prin proiectul de lege se modifică această vârstă-limită la soldați și sergenți, adică de la 50 la 55 ani. Suplimentar, vârsta-limita respectivă corespunde obiectivului de consolidare a rezervei Forțelor Armate prin extinderea numărului cetățenilor care dețin instruire militară de bază și pot fi integrați în sistemul național de apărare, inclusiv pentru executarea misiunilor de sprijin, logistică, pază și alte activități specifice. Stabilirea pragului de 55 de ani este compatibilă cu cerințele minime de aptitudine fizică și capacitate de instruire militară necesare pentru îndeplinirea obligațiilor de apărare a statului și corespunde tendințelor existente în alte state europene privind menținerea și instruirea rezervei militare până la vârste apropiate sau chiar superioare acestui plafon.

Adițional, e de menționat că, la cerere, femeile vor putea participa în mod voluntar la aceste activități de instruire.

Durata instruirii în cadrul „pregătirii militare inițiale” va fi de până la 42 de zile (6 săptămâni), contribuind la constituirea rezervei Forțelor Armate, organizată pe două componente distincte: rezerva pe bază de contract și rezerva operațională.

1) Cu referire la Legea nr.1244/2002 cu privire la rezerva Forțelor Armate, menționăm că se operează următoarele amendamente:

1. Formarea/organizarea rezervei Forțelor Armate în două categorii de bază:

rezervă operațională și rezerva prin contract, ceea ce permite o mai bună descriere a statutului rezervistului în cadrul uneia dintre aceste clasificări. În consecință, se renunță la noțiunile de „rezervă activă” și „rezervă pasivă”, astfel în textul legii „rezervă activă” este înlocuită cu „rezerva prin contract” iar „rezervă pasivă” este înlocuită cu „rezerva operațională”.

Rezerva prin contract o vor reprezenta rezerviștii selectați și numiți la funcții în unitățile militare, cu încheierea unui contract de aflare în rezerva prin contract, pe un termen de 3 ani pentru corpul de soldați și sergenți și, respectiv, 5 ani pentru corpul de ofițeri. Lista forțelor destinate apărării naționale și numărul de funcții vor fi aprobate prin hotărâre de Guvern.

Rezerva operațională o vor reprezenta rezerviștii numiți sau nu la funcții în unitățile militare, fără a fi încheiat un contract în acest sens cu aceștia.

De asemenea, legea prevede termenele de acordare a gradelor militare în rezervă, acestea fiind în legătură cu nivelul de pregătire a rezerviștilor și termenul de aflare în gradul militar respectiv. Astfel, rezerviștii la care au expirat termenele de aflare în gradul militar pentru categoria respectivă de rezervă și întrunesc cerințele pentru avansare prevăzute de actele normative și Ghidul carierei militare în rezervă, sunt avansați în următorul grad militar. Acest Ghid, care urmează a fi aprobat de structurile militare, va stabili ce pregătire trebuie să obțină rezerviștii din categoriile respective de rezervă pentru a fi promovați în funcții militare și grade militare. Pregătirea va putea fi obținută în serviciul militar în rezervă, la cursuri organizate de structurile militare.

2. Excluderea posibilității accederii în rezervă a cetățenilor care nu au pregătire militară într-o specialitate militară, adică vor fi incluși în rezerva Forțelor Armate doar cetățenii apti din punct de vedere medical și care dispun de o pregătire militară obținută în timpul îndeplinirii serviciului militar (indiferent de forma sa);

Ceilalți cetățeni aflați în evidența militară, care nu se încadrează în cele două categorii menționate supra vor deține statut de recrut.

3. Introducerea unei noi clasificări a rezerviștilor, în funcție de forțele destinate apărării naționale în care au efectuat serviciul militar sau pregătirea militară – Armata Națională, Inspectoratul General de Carabinieri sau alte structuri, ceea ce va permite repartizarea rezerviștilor cu experiență în funcții corespunzătoare în cadrul structurilor în care au activat anterior, contribuind astfel la coeziunea și eficiența forțelor destinate apărării naționale;

4. De asemenea, proiectul de lege este completat cu amendamente care:

- definesc „pregătirea rezerviștilor”, aceasta reprezentând instruirea de specialitate a acestora.

- extind destinația rezervei, adică, pe lângă completarea Forțelor Armate la mobilizare, rezerviștii pot fi repartizați pentru mobilizarea la locul de muncă sau pot fi chemați pentru prestarea unor servicii în interes public, în condițiile prevăzute de legislație, inclusiv pentru desfășurarea unor activități în timp de pace sau în caz de mobilizare;

Suplimentar, pregătirea rezervei se efectuează și în conformitate cu prevederile legii și Legii nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei.

Aceasta prevede că rezerviștii pot fi atrași la pregătire numai în cadrul serviciului militar în rezervă, ei obținând statut de militar în activitate.

Proiectul de lege prevede (ca și în cazul amendamentelor la Legea nr.1245/2002) suplimentar aspectele privind protecția socială a rezerviștilor din rezerva operațională și cea prin contract.

2) Cu referire la Legea nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, menționăm că principalele amendamente sunt precum urmează:

- la moment, art.3 alin.(3) din lege stabilește luarea în evidență militară a femeilor doar după îndeplinirea serviciului militar prin contract, iar prin noua normă din proiect se lărgeste spectrul cazurilor când femeile vor putea fi luate în evidență, adică după absolvirea cursului deplin de instruire la catedra militară, inclusiv în cazul *pregătirii militare inițiale* (în ambele situații aceasta va fi o precondiție atât pentru fetei/femei cât și pentru băieți/bărbați pentru a putea fi încadrat în serviciul militar). La moment, pentru a accede în serviciul militar prin contract, bărbații și femeile care nu au nici o pregătire militară, reieșind din prevederile art.28 alin.(8) al Legii nr.162/2005 *cu privire la statutul militarilor*, urmează să treacă cantonamente militare de 55 de zile, perioadă care nu este luată în calculul vechimii în serviciu militar și subiecții acestei pregătiri nu dețin statut de militar în această perioadă. De asemenea, amintim că, actualmente, comparativ cu băieții/bărbații, fetele/femeile care absolvesc cursurile de instruire la catedrele militare nu sunt luate la evidență militară și nu li se acordă grade militare ceea ce constituie o discriminare pe criterii de gen;

- la art.4 alineatul (2) este expus în redacție nouă, prin redefinirea formelor serviciului militar, fiind stipulate noi forme ale serviciului militar precum *pregătirea militară inițială, serviciul militar în rezervă și serviciul militar la mobilizare*;

- articolul 8 este supus modificărilor iar argumentele în acest sens derivă din următoarele.

Republica Moldova se află într-un mediu de securitate instabil, fiind amenințat de riscuri cu caracter militar. Acest lucru impune adaptarea rapidă a Armatei Naționale, la complexitatea provocărilor ce pot afecta suveranitatea, independența și integritatea teritorială a țării. De aceea Armata Națională trebuie să fie înzestrată corespunzător cu resursa umană, credibilă, mobilă (cu grad înalt de manevră) și capabilă să desfășoare o gamă largită de misiuni pe teritoriul național și în afara granițelor țării în cadrul misiunilor internaționale, unul din obiectivele de bază fiind recrutarea, selectarea și încadrarea cetățenilor cu potențial pentru profesia militară.

Procesul de selectare și încadrare actual este unul complex, de lungă durată și costisitor pentru candidații la încadrare în serviciul militar prin contract. De aceea numărul cetățenilor care aplică pentru cariera de militar este în descreștere, riscul fiind diminuarea capacităților militare necesare pentru îndeplinirea misiunilor strategice. Astfel, experții din Ministerul Apărării depun eforturi considerabile pentru simplificarea și eficientizarea procedurii de selectare și încadrare în serviciul militar prin contract.

La moment, articolul 8 al Legii 1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei prevede că, în cazul încadrării în serviciul militar prin contract, cetățenii sunt supuși examenului medical din contul bugetului local, conform cerințelor

Regulamentului cu privire la expertiza medico-militară în Forțele Armate ale Republicii Moldova, aprobat de Guvern. Punctul 25 din Hotărârea Guvernului nr.897/2003 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la expertiza medico-militară în Forțele Armate a RM reiterează faptul că: „*Examenul medical al cetățenilor care se angajează în serviciul militar prin contract se efectuează în instituțiile medico-sanitare publice de circumscripție din contul bugetului local. Expertiza medico-militară a persoanelor care se angajează în serviciul militar prin contract în funcții de categorii titulare soldat, sergent se efectuează de Comisiile medico - militare pe lângă organele administrativ-militare, iar în funcțiile de ofițer - de Comisiile medico - militare din instituțiile medico-sanitară publică a FA*”. Această prevedere creează un impediment pentru procesul de încadrare a cetățenilor în serviciul militar prin contract deoarece acest proces este unul de lungă durată. Din motivul fluctuației permanente a cadrelor medicale din comisiile medico-militare de pe lângă organul administrativ-militar, lipsa aparatului medical modern în unele instituții medico-sanitare publice de circumscripție, în scopul reducerii perioadei examenului medico-militar și, respectiv, evaluării obiective a stării sănătății și evitarea erorilor de diagnostic, în cazul verificării mai minuțioase a persoanei prealabil încadrării în serviciul militar prin contract, a fost exclusă expertiza medico-militară primară de către comisiile medico-militare de pe lângă organele administrativ-militare și s-a decis efectuarea acestei expertize doar de către Comisiile medico-militare din instituția curativ-profilactică militară. Astfel, cetățenii sunt examinați medical nu în instituțiile medico-sanitare publice de circumscripție dar în cadrul instituțiilor medico-sanitare publice ale FA și/sau MAI, însă, cheltuielile financiare în sumă de aproximativ 1700 lei sunt suportate de către candidați. Respectiv, acesta este și unul din motivele unui număr redus de candidați pentru încadrarea în serviciul militar prin contract.

Actualmente, a crescut substanțial nevoia de personal în sectorul bugetar și, implicit, atragerea resursei umane în FA a devenit mai dificilă în contextul economic și socio-demografic actual. Declinul din ultimii ani a fost sesizabil, atât în ceea ce privește scăderea numărului de solicitanți și apariția unui deficit de candidați apti pentru anumite specialități militare, cât și în ceea ce privește calitatea resursei umane recrutate. Cauzele principale ale scăderii numărului de candidați pentru serviciul militar prin contract sunt - salariul nemotivant, pachet social neatractiv, perioada îndelungată din momentul depunerii raportului de încadrare și încadrarea propriu zisă și, respectiv, cheltuieli mari pentru examenul medico-militar, în special în cazul persoanelor neangajate în câmpul muncii. Respectiv, prin proiect se propune ca cheltuielile legate de trecerea examenului medical în cazul încadrării cetățenilor în serviciul militar prin contract sau selectării candidaților pentru înmatricularea la studii în instituțiile de învățământ în domeniul militariei, să fie suportate din contul structurii militare.

- scopul amendamentelor de la art.11 este precizarea apartenenței punctelor de recrutare, încorporare și completare, lărgirea spectrului de situații și subiecți care urmează a fi implicați în procesul de luare la evidență militară;

- se introduce un articol nou 13¹ al cărui scop este reglementarea aspectelor ce țin de prelucrarea digitală a datelor cu caracter personal necesare pentru evidența militară prin intermediul unui soft nou intitulat „Registrul de stat al resurselor de apărare” (SIA

RSRA), fapt care va ușura lucru cu verificarea informațiilor despre cetățenii țării care urmează a fi încorporați sau încadrați în serviciul militar și/sau trecuți în rezervă (cu respectarea principiilor de legalitate, proporționalitate și minimizare a datelor, în conformitate cu Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal);

- art.19 se completează cu un alineat nou (3¹) al cărui scop este de elimina actualele lacune în lege prin introducerea reglementărilor referitor la cine acordă gradele militare cetățenilor la încorporare;

- la art.22 amendamentul din alin.(1) lit.a) stabilește majorarea termenului de aflare în serviciul militar prin contract pentru copul de soldați și corpul de sergenți de la 50 de ani la 55 de ani, similar cu termenul de aflare în serviciul militar pentru corpul de ofițeri (majorat anterior prin Legea nr.148/2017 pentru modificarea unor acte normative), amendamente date fiind necesare în contextul majorării perioadei de îndeplinire a serviciului militar prin contract de la 20 ani la 25 ani, pentru stabilirea pensiei precum și eliminării discriminării față de copul de ofițeri;

- la art.24 se introduce un alineat nou (4) care oferă posibilitate cetățenilor care au executat serviciul civil (de alternativă) să treacă pregătirea militară inițială în cazul în care doresc să fie încadrați în serviciul militar prin contract. În acest caz ei vor fi excluși de la evidența serviciului civil și incluși (după îndeplinirea serviciului militar) în evidența militară;

- se introduce un articol nou 32¹ care are ca scop eliminarea lacunelor ce țin de serviciul militar în termen, prin reglementarea particularităților acestei forme a serviciului militar;

- la art.33 se exclude alineatul (3) iar scopul amendamentului constă în faptul că în rezerva Forțelor Armate nu vor mai fi trecuți cetățenii care nu au nicio pregătire militară și, respectiv, aceștia vor deține statutul de recrut până la împlinirea vârstei de 55 de ani;

- la articolul 35 se efectuează amendamente care au ca scop definirea statutului și a finalităților acestei forme a serviciului militar cu termen redus, pornind de la premisa ca gradul militar maxim care poate fi acordat celor care au îndeplinit acest serviciu este „soldat clasa II” deoarece perioada acestui serviciu și nivelul de pregătire în cadrul acestuia nu pot constitui temei pentru acordarea gradului de ofițer sau sergent. La moment, chiar și la catedrele militare pentru persoanele care în cadrul I etape au absolvit cursul de instruire conform programei de instruire a soldaților în rezervă le poate fi acordat maximum gradul de „soldat clasa III în rezervă”;

- se introduce un capitol nou VI¹ în care se descrie în detaliu noua formă a serviciului militar „Pregătirea militară inițială”, adică aspectele privind organizarea încorporării, durata acestei pregătiri, cazurile când se oferă amânare sau scutire la acest serviciu, particularitățile pregătirii etc. Prin introducerea unei noi forme a serviciului militar, se urmărește asigurarea pregătirii militare a tuturor cetățenilor țării indiferent de faptul dacă dețin studii superioare sau au depășit vârsta de 27 ani. Femeile vor putea opta pentru această formă a serviciului în cazul în care doresc să fie încadrate în serviciul militar prin contract;

- se expune în redacție nouă capitolul VII, al cărui scop este de a revizui în

ansamblu actualele prevederi din acest capitol (cu referire la cetățenii care se află în serviciul militar ca rezervist concentrat) prin reglementarea statutului și a particularităților serviciului militar în rezervă și ale cetățeanului care, în cazul încorporării în acest serviciu deține statut de „militar din rezervă” (echivalent militarilor prin contract) și nu de rezervist. E de remarcat că amendamentele vin în tandem cu cele care se operează în Legea nr.1244/2002 cu privire la rezerva Forțelor Armate, prin faptul că se renunță la asemenea forme ale rezervei ca „rezerva activă” și „rezerva pasivă” prin introducerea noilor forme de rezervă a Forțelor Armate și anume „rezerva operațională” și „rezerva prin contract”. Totodată, document de reper pentru evoluția în cariera militară pentru militarii din rezervă, va servi Ghidul carierei militare în rezervă aprobat prin ordinul conducătorului structurii militare;

- se introduce un capitolul nou VII¹ al cărui scop este de revizui în ansamblu actualele prevederi din capitolul VII (cu referire la cetățenii care se află în serviciul militar ca rezervist la mobilizare). Scopul capitolului constă în reglementarea cadrului juridic al serviciului militar la mobilizare, prin stabilirea mecanismelor de încorporare, a drepturilor și obligațiilor persoanelor vizate, precum și a condițiilor de amânare și eliberare din serviciu. Prin aceste prevederi se urmărește asigurarea unui proces coerent și funcțional de completare a Forțelor Armate în situații de mobilizare, garantând totodată un echilibru între necesitățile apărării naționale și respectarea drepturilor individuale ale cetățenilor. Capitolul creează, astfel, premisele pentru utilizarea eficientă și organizată a rezervei umane, contribuind la consolidarea capacității de reacție a statului în situații excepționale;

- se introduce un articol nou 40¹ intitulat „Educația patriotică a tinerei generații” care se propune a fi o disciplină opțională în domeniul securității și apărării în instituțiile de învățământ secundar ciclul II și profesional tehnic. Experiența statelor nordice, precum Finlanda, Suedia și Norvegia, relevă existența unor abordări integrate ale educației în domeniul securității și apărării, subsumate conceptului de „apărare totală”. Deși aceste state nu instituie, în mod formal, discipline obligatorii distincte de tip „educație patriotică”, ele asigură formarea unei culturi de securitate prin integrarea acestor tematici în curricula educațională, completată de mecanisme de instruire voluntară și, în unele cazuri, de serviciu militar obligatoriu sau selectiv. Scopul articolului 40¹ rezidă în consolidarea capacității statului de a forma o cultură de securitate și apărare la nivelul întregii societăți, prin dezvoltarea, încă din etapa educațională, a unor competențe și atitudini fundamentate pe responsabilitate civică și conștientizarea rolului fiecărui cetățean în apărarea țării. Într-un context regional marcat de evoluții de securitate imprevizibile, devine esențial ca statul să asigure nu doar dotarea instituțională a sistemului de apărare, ci și pregătirea minimă a resursei umane. Educația patriotică a tinerei generații reprezintă, în acest sens, un instrument preventiv și formativ, orientat spre dezvoltarea unei societăți reziliente, capabile să răspundă adecvat atât provocărilor de securitate, cât și situațiilor de criză. Articolul propus nu instituie o militarizare a sistemului educațional, ci creează un cadru flexibil, prin care instituțiile de învățământ pot integra discipline opționale relevante pentru domeniul securității și apărării, în acord cu bunele practici europene bazate pe conceptul de implicare a societății în asigurarea

securității naționale. Prin această intervenție normativă se urmărește, totodată, valorificarea tradițiilor istorice și consolidarea coeziunii sociale, precum și crearea premiselor pentru formarea unei rezerve de cetățeni instruiți la un nivel de bază, capabili să contribuie, la nevoie, la efortul național de apărare.

- art.41 care, la moment, conține prevederi privind pregătirea la catedrele militare, se expune în redacție nouă. Scopul modificărilor constă în consolidarea și actualizarea mecanismului de pregătire militară în cadrul catedrelor militare din instituțiile de învățământ superior, în vederea creșterii eficienței și relevanței acestuia pentru necesitățile actuale ale sistemului național de apărare. Intervențiile normative vizează instituirea unui cadru mai clar și mai flexibil privind organizarea catedrelor militare, inclusiv înființarea, reorganizarea și lichidarea acestora, precum și întărirea rolului autorității competente în asigurarea calității procesului de instruire. În același timp, se instituie în mod expres principiul gratuității participării studenților la cursurile desfășurate în cadrul catedrelor militare, statul având obligația de a asigura integral finanțarea acestora, astfel încât accesul la pregătirea militară să nu genereze costuri financiare pentru beneficiari. Astfel, cheltuielile legate de pregătirea studenților la catedrele militare vor fi suportate din bugetul de stat partea teoretică în special, iar partea practică (în cadrul poligoanelor sau tirurilor) din contul structurii militare. Prin introducerea unor mecanisme explicite de evaluare și control al calității instruirii, se asigură menținerea standardelor profesionale și adaptarea continuă a procesului educațional militar la evoluțiile din domeniul apărării. Intrarea în vigoare a articolului respectiv în redacție nouă, se propune a fi realizată începând cu 1 ianuarie 2030, urmând a fi planificate treptat resurse financiare necesare implementării acestuia;

- cu referire la amendamentele din alin.(5) al art. 46 din lege, menționăm că, scopul modificării constă în consolidarea garanțiilor de protecție a raporturilor de muncă ale salariaților chemați la îndeplinirea obligațiilor militare sau civile, prin extinderea expresă a categoriilor de persoane beneficiare (militari în pregătire, militari din rezervă și militarii la mobilizare) și clarificarea regimului juridic aplicabil pe durata absenței motivate de serviciul militar. Prin aceste prevederi se asigură menținerea stabilității locului de muncă, limitarea strictă a cazurilor de încetare a contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului și reglementarea temporară a substituției funcției, în vederea echilibrării intereselor de apărare ale statului cu protecția drepturilor salariatului;

3) Cu referire la Legea nr. 1477/2002 cu privire la răspunderea materială a militarilor

Amendamentele de la art.8 al acestei legi au ca scop crearea unei alternative legale (pe lângă cea stabilită de lege) prin care militarii în caz de cauzare a unui prejudiciu material structurii militare, în contextul recuperării prejudiciului, să dispună de dreptul de a restabili (înlocui) bunul pierdut/deteriorat cu alt bun de aceeași valoare.

4) Cu referire la Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor, principalele amendamente la acest capitol sunt precum urmează:

- articolul 2 se completează cu definiții noi (*ex. educația militară profesională, militar în pregătire, militar din rezervă etc.*). Astfel, scopul introducerii noțiunii de „educație militară profesională” și a modificărilor la art.13 al legii este instituirea în

Armata Națională a unui **sistem** structurat pe educație și formare continuă pentru cetățenii încadrați în serviciul militar care reprezintă un cadru organizat și coerent de instruire și perfecționare, destinat militarilor activi, care urmărește dezvoltarea continuă a competențelor profesionale, tehnice și personale pe tot parcursul carierei lor.

Notă: Acest sistem urmează a fi un ansamblu de programe, politici și activități educaționale integrate în cariera militară, care asigură:

- 1. Pregătirea inițială pentru îndeplinirea responsabilităților militare de bază;*
- 2. Formarea continuă pentru adaptarea la cerințele și schimbările din mediul de securitate și tehnologie;*
- 3. Perfecționarea profesională în funcție de grad, specializare și parcursul carierei;*
- 4. Educația civică și dezvoltarea personală, pentru integrarea și adaptarea în societate după finalizarea serviciului militar.*

Caracteristici principale:

- 1. Structură ierarhică și etapizată*
Instruirea este organizată pe niveluri: pregătire inițială, specializare, perfecționare și leadership militar.

- 2. Învățare continuă și adaptabilă*
Include cursuri periodice, exerciții, stagii, training online și schimburi internaționale, pentru a menține competențele la standarde actuale.

- 3. Orientare practică și profesională*
Accentul cade pe aplicarea practică în scenariile militare, tactice și tehnico-operaționale.

- 4. Corelare cu standardele internaționale*
Programele se aliniază cerințelor NATO sau UE pentru interoperabilitate și mobilitate în cariera militară.

- 5. Evaluare și certificare continuă*
Militarii sunt evaluați periodic, iar rezultatele formării pot fi recunoscute prin certificate sau echivalări și în mediul civil.

Obiectivele unui astfel de sistem:

Creșterea nivelului de profesionalism și pregătire al personalului militar;

Adaptarea rapidă la tehnologiile și tacticile moderne;

Asigurarea unei cariere militare coerente și predictibile;

Facilitarea tranziției militarilor spre viața civilă prin recunoașterea competențelor dobândite.

- se introduce un articol nou 28¹ intitulat „Încheierea contractului de îndeplinire a serviciului militar prin contract”. Scopul acestui amendament constă în reglementarea expresă și detaliată a procedurii de încheiere a contractului de îndeplinire a serviciului militar prin contract, prin stabilirea clară a competențelor de semnare în funcție de ierarhia militară și de structura de comandă. Prin această modificare se urmărește uniformizarea practicii administrative, eliminarea eventualelor ambiguități privind autoritatea competentă de încheiere a contractelor și consolidarea controlului ierarhic în gestionarea raporturilor de serviciu militar. Totodată, se asigură coerența juridică a procesului de recrutare și reînnoire contractuală, în concordanță cu principiile organizării și funcționării Forțelor Armate.

- se introduce un articol nou 31¹ intitulat „Numirea în funcții la încorporarea în serviciul militar la mobilizare”. Scopul acestui amendament constă în instituirea unui regim juridic derogatoriu privind numirea în funcții a cetățenilor încorporați în serviciul militar la mobilizare, adaptat exigențelor operaționale și caracterului urgent al situațiilor de mobilizare și de război. Prin prevederile sale, articolul urmărește asigurarea capacității

de reacție rapide a structurilor militare prin simplificarea procedurilor de încadrare în funcții, conferirea competenței de decizie comandanților unităților militare și eliminarea unor condiții procedurale prealabile care ar putea afecta operativitatea forțelor. Totodată, se asigură cadrul necesar pentru utilizarea temporară a resurselor umane mobilizate în funcții corespunzătoare sau superioare, inclusiv prin reglementarea accesului provizoriu la informații clasificate, exclusiv în scopul exercitării atribuțiilor funcționale, în vederea menținerii continuității și eficienței capacității operaționale a Forțelor Armate.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului au fost analizate următoarele opțiuni:

1. Menținerea cadrului normativ existent (status quo)

Această opțiune presupune păstrarea actualelor forme de serviciu militar, fără introducerea pregătirii militare inițiale.

Opțiunea nu a fost acceptată deoarece nu permite extinderea bazei de instruire a populației și nu răspunde necesităților actuale de consolidare a rezervei Forțelor Armate.

2. Introducerea unei forme de instruire militară cu caracter voluntar

Această opțiune ar permite participarea cetățenilor la instruire în mod benevol. Opțiunea nu a fost acceptată deoarece nu asigură un nivel suficient de acoperire și nu garantează constituirea unei rezerve instruite la nivel național.

3. Opțiunea propusă – introducerea pregătirii militare inițiale obligatorii

Proiectul propune instituirea pregătirii militare inițiale ca formă distinctă de instruire, aplicabilă unui spectru mai larg de cetățeni.

Această opțiune a fost selectată deoarece:

- permite instruirea rapidă a unui număr extins de persoane;
- contribuie la consolidarea capacității de apărare;
- asigură flexibilitate în raport cu serviciul militar în termen sau cu termen redus.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

La elaborarea proiectului de lege s-a examinat experiența statelor Uniunii Europene în domeniul pregătirii rezerviștilor, în special, au fost implementate unele prevederi ce țin de acordarea unor facilități rezerviștilor repartizați la funcții în unitățile militare.

Implementarea proiectului va contribui la creșterea numărului de rezerviști ai Forțelor Armate, asigurarea din parte statului a unei pregătiri militare inițiale (cel puțin minime) fiecărui cetățean al statului indiferent că are studii superioare sau a depășit vârsta de 27 de ani (până la atingerea plafonului de vârstă de 55 de ani), valorificarea actualei rezerve prin atragerea acesteia de a fi parte a unui program permanente de pregătire și implicare, la necesitate, în diferite activități necesare țării.

Implementarea proiectului va genera impact direct asupra autorităților publice implicate în domeniul apărării, în special asupra Ministerului Apărării, centrelor militare și autorităților administrației publice locale.

Introducerea **pregătirii militare inițiale** ca formă distinctă de instruire militară determină:

- extinderea volumului de activitate al structurilor militare;
- pe lângă cele actuale cicluri (încorporarea în serviciul militar în termen și cu termen redus) necesitatea organizării concomitent a două cicluri anuale de încorporare a cetățenilor la „pregătirea militară inițială”;
- implicarea suplimentară a unităților militare în instruirea cetățenilor (adică nu doar cu militarii în termen și cu termen redus dar și cu cei încorporați la „pregătirea militară inițială”, precum și cei care fac cursuri la catedrele militare prin oferirea infrastructurii unităților militare pentru partea practică în acest sens).

Pentru a realiza aceste acțiuni și a nu fi perturbată capacitatea operațională a unităților militare, va fi necesară majorarea numărului militarilor prin contract care să fie implicați în aceste activități.

Totodată, instituirea Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al resurselor de apărare” implică:

- modernizarea proceselor de evidență militară;
- interoperabilitatea cu alte registre de stat;
- eficientizarea administrării datelor.

Impactul financiar asupra sectorului public constă în:

- cheltuieli pentru instruire, echipare și întreținere;
- costuri operaționale pentru funcționarea sistemelor informaționale.

Pe termen mediu și lung, măsurile propuse vor contribui la:

- eficientizarea evidenței militare;
- consolidarea capacității de mobilizare și completare a Forțelor Armate.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Cu referire la art.8 al Legii nr.1245/2002 „Cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei”:

Astfel, în vederea eficientizării procesului de încadrare a cetățenilor în serviciul militar prin contract, înmatriculării în instituțiile de învățământ în domeniul militariei etc., este propusă modificarea articolul 8 al Legii 1245/2002, care să prevadă ca examinarea medicală a candidaților (care au împlinit vârsta de 18 ani) să fie efectuată **din contul structurii militare**.

Implementarea amendamentelor la art.8 va presupune următoarele cheltuieli financiare legate de examinarea medico-militară:

1) pentru Ministerul Apărării pentru anul 2027:

- trecerea examenului medical la:

încadrarea în serviciul militar prin contract – 500 de cetățeni (unde pentru 1 cetățean – 1700 lei) = **850,0** mii lei;

încadrarea în serviciul militar în rezervă (rezerviști prin contract) – 150 de rezerviști (unde pentru 1 rezervist – 1700 lei) = **255,0** mii lei;

înmatricularea cetățenilor în instituțiile de învățământ în domeniul militariei – 150 de candidați la studii (75 la studii de licență și 75 la studii profesionale – unde pentru un candidat – 1700 lei) = **255,0** mii lei. **Total: 1,360 milioane lei.**

Totodată, vor fi necesare resurse financiare legate de introducerea noului sistem de pregătire militară (pregătirea militară inițială, serviciul militar în rezervă (rezerva,

operațională, prin contract)) în mărime de **12,382 milioane lei**. Astfel, cu referire la *militarii în pregătire și rezerviștii prin contract* chemați la încorporare în serviciul militar, precum și încorporarea celor care se află în *rezerva operațională*, aceste mijloace financiare urmează să acopere cheltuielile legate de transport, echipamente militare (ținuta), cazare, alimentare, asigurarea cu combustibil pentru transportarea lor, salarizarea acestora, premii bănești, pregătire de luptă (instruire), produse de igienă, rechizite de birou etc.

În total: 1,360 milioane lei + 12,382 milioane lei = 13,742 milioane lei.

În scopul asigurării unei corelări a procesului de elaborare a proiectului cu procesul de alocare a resurselor și elaborarea CBTM, se propune ca proiectul să fie pus în aplicare la 3 luni de la data publicării (propunerile respective fiind înaintate Ministerului Finanțelor pentru CBTM 2027-2029), iar sursele necesare implementării acestui proiect să fie incluse în procesul bugetar pentru elaborarea proiectului bugetului de stat pentru anul 2027.

Suplimentar, cu referire la Art.II pct.29 din proiectul de lege (cu referire la catedrele militare) având în vedere povara financiară considerabilă în vederea realizării noilor prevederi ale art.41 din Legea nr.1245/2002 „Cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei”, se propune ca aceste prevederi să intre în vigoare începând cu 1 ianuarie 2030, cu planificarea etapizată a acestor surse în baza propunerilor ulterioare care vor fi înaintate în procesul de elaborare a CBTM.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul va genera un impact indirect asupra sectorului privat care poate consta în:

- absența temporară a angajaților în perioada participării la pregătirea militară inițială sau la alte forme de serviciu militar;

- necesitatea adaptării relațiilor de muncă în conformitate cu legislația muncii.

Aceste efecte sunt limitate în timp și nu vor afecta structural activitatea agenților economici deoarece durata pregătirii militare inițiale (de până la 42 de zile) este cu mai mică decât cea care este la moment, în cazul serviciului militar în termen – 12 luni.

4.4. Impactul social

Proiectul are un impact social semnificativ, prin:

- extinderea bazei de instruire militară a populației;
- implicarea cetățenilor, inclusiv după vârsta de 27 ani, în pregătirea pentru apărarea națională;

- promovarea responsabilității civice și a culturii de securitate.

Introducerea PMI:

- oferă o alternativă flexibilă la serviciul militar în termen;
- permite instruirea cetățenilor într-o perioadă mai scurtă (până la 42 zile).

De asemenea, proiectul contribuie la:

- creșterea nivelului de pregătire a rezervei;
- consolidarea rezilienței societății în contextul riscurilor de securitate.

Impactul asupra unor categorii sociale (ex. persoane cu obligații familiale sau profesionale) este moderat și este atenuat prin mecanismele de amânare și scutire

prevăzute de lege.
<p>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal</p> <p>Proiectul introduce reglementări privind prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul evidenței militare, prin utilizarea Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al resurselor de apărare”.</p> <p>Impactul constă în:</p> <ul style="list-style-type: none"> • extinderea volumului de date colectate (inclusiv date privind componența familială); • prelucrarea automatizată a datelor prin interoperabilitate cu Registrul de stat al populației; • implicarea unor categorii suplimentare de subiecți (membri de familie). <p>Prelucrarea datelor se va realiza cu respectarea principiilor prevăzute de legislația în vigoare, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • legalitate; • proporționalitate; • minimizarea datelor. <p>Nu sunt identificate riscuri suplimentare semnificative, cu condiția respectării cadrului normativ privind protecția datelor cu caracter personal.</p>
<p>4.4.1. Impactul asupra echității și egalității de gen</p> <p>Proiectul are un impact pozitiv asupra egalității de gen, prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • extinderea posibilității femeilor de a participa la serviciul militar prin contract; • includerea acestora în evidența militară în condiții clar reglementate; • eliminarea unor limitări existente. <p>Reglementările sunt formulate neutru din punct de vedere al genului și nu creează discriminări.</p>
<p>4.5. Impactul asupra mediului</p> <p>Proiectul nu are impact direct asupra mediului.</p> <p>Activitățile prevăzute (instruire militară, evidență, mobilizare) nu implică:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utilizarea resurselor naturale în mod semnificativ; • emisii sau poluare suplimentară; • intervenții asupra mediului. <p>Prin urmare, impactul asupra mediului este considerat nesemnificativ.</p>
<p>5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE</p> <p>Proiectul nu este elaborat în scopul armonizării legislației naționale cu legislația UE, exceptându-se astfel de la efectuarea expertizei de compatibilitate.</p>
<p>5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</p> <p>Proiectul nu este necesar să fie armonizat prin prisma legislației UE, exceptându-se astfel de la efectuarea expertizei de compatibilitate.</p>
<p>6. Avizarea, consultarea publică și intrarea în vigoare a proiectului</p> <p>În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, la data de 25 februarie 2026, pe pagina www.army.md a fost plasat</p>

anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect, inclusiv pe www.particip.gov.md (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-n/16285>)

7. Concluziile experților

Proiectul urmează a fi supus expertizelor anticorupție și expertizei juridice, conform art. 36 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de lege urmează a fi corelat cu prevederile actelor normative în vigoare, care se află în conexiune.

Conform art.V alin.(3), Guvernul Astfel, urmează ca în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi să prezinte Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege și să aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

Respectiv, urmează a fi ajustate (modificate) următoarele acte normative:

- Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale;
- Legea nr. 345/2003 cu privire la apărarea națională;
- Legea nr. 52/2007 cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare;
- Legea nr.156/2007 cu privire la organizarea serviciului civil (de alternativă);
- Hotărârea Guvernului nr. 897/2003 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la expertiza medico-militară în Forțele Armate ale Republicii Moldova;
- Hotărârea Guvernului nr. 631/2003 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evidența militară;
- Hotărârea Guvernului nr. 751/2003 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la mobilizarea la locul de muncă;
- Hotărârea Guvernului nr. 864 din 17.08.2005 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la încorporarea cetățenilor în serviciul militar în termen sau în cel cu termen redus;
- Hotărârea Guvernului nr. 587/2003 despre aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea catedrelor militare din cadrul instituțiilor de învățământ superior publice;
- Hotărârea Guvernului nr.941/2006 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate”;
- Hotărârea Guvernului nr. 387/2010 cu privire la Comisia de Stat pentru Încorporare;
- Hotărârea Guvernului nr. 983/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației unice de asigurare obligatorie de stat a vieții și sănătății militarilor;
- Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 2327/2009 privind aprobarea regulamentelor militare ale Forțelor Armate ale Republicii Moldova;
- Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1287/2023 privind uniforma militară și însemnele distinctive ale efectivului Armatei Naționale;
- alte acte normative departamentale.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului de act normativ necesită realizarea următoarelor măsuri:

- elaborarea și aprobarea actelor normative subordonate, inclusiv:
 - includerea în Regulamentul cu privire la încorporarea cetățenilor în serviciul militar în termen sau în cel cu termen redus, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.864/2005, a compartimentului privind modul de organizare și desfășurare a încorporării la „pregătirea militară inițială”;
 - proceduri privind încorporarea, evidența și instruirea cetățenilor;
 - acte normative privind funcționarea Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al resurselor de apărare”;
- dezvoltarea, testarea și punerea în exploatare a Sistemului informațional automatizat menționat, inclusiv asigurarea interoperabilității acestuia cu alte registre de stat;
- instruirea personalului din cadrul autorităților publice competente (Ministerul Apărării, centrele militare, autoritățile administrației publice locale) în vederea aplicării noilor prevederi;
- asigurarea resurselor materiale și logistice necesare pentru organizarea și desfășurarea „pregătirii militare inițiale”;
- adaptarea procedurilor administrative și operaționale ale instituțiilor responsabile la noile reglementări;
- informarea publicului și a persoanelor supuse obligațiilor militare cu privire la noile prevederi legale etc..

Implementarea proiectului se va realiza etapizat, în termenele stabilite de actele normative subsecvente.

**Secretar general
al ministerului**

Igor CUTIE